

„Rozetka wielkopolska” na setną rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego

Poznański oddział IPN przygotował okolicznościowy znaczek na 100. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego

Poznański oddział Instytutu Pamięci Narodowej z okazji 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego przygotował okolicznościowy znaczek upamiętniający to wydarzenie. Na symbol zrywu sprzed wieku została wybrana „Rozetka wielkopolska”.

Rozetka wielkopolska - oznaka w kształcie trefla wyróżniająca żołnierzy Wojsk Wielkopolskich, wprowadzona 22 stycznia 1919 r. przepisem mundurowym Głównodowodzącego Sił Zbrojnych w byłym zaborze pruskim gen. Józefa Dowbora Muśnickiego.

Wśród służących w armii pruskiej Wielkopolan, niemiecki termin die Rosette znany był z języka przepisów wojskowych. Pruska Rosette mocująca podpinkę z boku ówczesnego metalowego hełmu jazdy, miała kształt trójliścia. Przypuszczalnie dlatego, wprowadzając na rogatywki Wojsk Wielkopolskich oznakę w kształcie trefla, też przypinaną z boku, określono ją znajomą nazwą „rozetka”.

Oznaka była ze sznurka barwy zielonawej lub dla oficerów srebrnego, z małym guzikiem u dołu i przyszywana na lewej kwaterze rogatywki. Nasuwano na nią obrączki - oznaki stopni, które u starszych szeregowców i podoficerów miały kolor czerwony i biały, u oficerów młodszych -

czerwony, u starszych – srebrny, a u generałów – złoty. Noszona była do czasu unifikacji ubioru Wojska Polskiego w maju 1920 r.

W okresie II Rzeczypospolitej rozetka zdobiła rogatywki organizacji byłych powstańców i żołnierzy Wojsk Wielkopolskich. W latach 60. XX wieku mundury z rogatywką i rozetką otrzymali powstańcy zrzeszeni w ZBoWiD. Po ich honorowym awansie do stopni oficerskich rozetkę sporządzano ze srebrnego galonu. W III RP rozetka widniała między ramionami krzyża Znak Brygadowy 15 Wielkopolskiej Brygady Kawalerii Pancerniej istniejącej w latach 1996-2006. Wyobrażona jest również w herbie gminy Gniezno wprowadzonym w 2014 r.

Nazywanie rozetką kokardy powstańczej z upiętej w koło białą-czerwonej wstążki jest błędem.

(Opr. Tadeusz Jeziorowski)

Rozetka wielkopolska – oznaka w kształcie trefła wyróżniająca żołnierzy Wojsk Wielkopolskich, wprowadzona 22 stycznia 1919 r. przepisem Głównodowodzącego Sił Zbrojnych w tymym zaborze pruskim gen. Józefa Dowbora Muśnickiego. Służący w armii pruskiej Wielkopolanie używali terminu die Rosette na element – często w kształcie trójściana – mocujący podpinkę z boku skórzanego hełmu. Przypuszczalnie dlatego, wprowadzając na rogatywki Wojsk Wielkopolskich oznakę w kształcie trefła, określono ją znaną nazwą „rozetka”. Oznakę wykonywano była ze sznurka barwy zielonej lub srebrnej z małym guzikiem u dołu i przyszywana na lewej kwaterze rogatywki. Nasuwano na nią obręczki ze sznurka – oznaki stopni, które u starszych szeregowców i podoficerów miały kolor czerwony i biały u oficerów młodszych – czerwony, u starszych – srebrny, a u generałów – złoty. Jej kres połozyl rozkaz unifikujący ubiór Wojska Polskiego, nakazujący nałożenie do 1 maja 1920 r. nowych oznak stopni i czapek. W okresie II Rzeczypospolitej rozetka zdobiła rogatywki organizacji byłych powstańców i żołnierzy Wojsk Wielkopolskich. W latach 60. XX wieku mundury z rogatywką i rozetką otrzymali powstańcy zrzeszeni w ZBoWiD. W 2018 r. rozetkę przyjęła jako swój znak 12. Wielkopolska Brygada Obrony Terytorialnej.

Źródło: Jeziorowski

#moja NIEPODLEGŁA.

Rozeta widoczna na rogatywce
ppor. Aleksandra Tomaszewskiego
z Toruńskiego Pułku Strzelców (ze
zbiorów Adama Kaczmarka).

Rogatywka tego samego oficera
widziana z góry; widoczne srebrne
przesuwki na podpince,
przysługujące oficerom (ze
zbiorów Adama Kaczmarka).